

Deyim

En az iki sözcükten oluşan, konuşmada ve yazıda anlatım gücünü artıran, genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeğine **deyim** denir.

Konuşma yaparken kullanılan deyimler, konuşmacıya kendini iyi dinletme, duygu ve düşüncelerini en kısa ve çarpıcı yoldan aktarma olanağını sunar.

Deyimler, bir kavramı belirtmek için bulunmuş özel anlatımlı ifadelerdir, genel özellikler taşıyıp ders vermezler. Bu nokta deyim ve atasözünün en önemli farkıdır. Türkçe, deyimler bakımından zengin bir dildir.

Deyimlerin Özellikleri:

- Deyimler, anonimdir yani söyleyeni belli olmayan sözlerdir.
- Deyimler en az iki sözcükten oluşur.
- Deyimler genellikle söz öbeği şeklindedir ancak az da olsa cümle şeklinde olan deyimler de vardır.
- Deyimler ders vermez yalnızca durum bildirir.
- Kalıplaşmış sözler olduğundan sözcüklerinin yerleri değiştirilemez, onların yerine “eş anlamlı sözcükler” konulamaz.
- Genellikle mecaz anlamlıdır. Gerçek anlamlı olan deyimler de vardır.

DİRSEK ÇÜRÜTMEK

Bilgisini artırmak için çok çalışmak.

HAVANDA SU DÖVMEK

Boşuna uğraşmak.

Aşağıda verilen deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

1	eli kulağında	başarmak, becermek
2	üstesinden gelmek	çok üzgün olduğu için konuşacak durumda olmamak
3	abuk sabuk konuşmak	çok acıkmak
4	ağızdan bal damlamak	çok öfkelenmek
5	bayramlık ağzını açmak	çok utanıp, sıkılmak
6	çene yarışına girmek	büyük bir sevinç yaşamak, çok sevinmek
7	gözünü karartmak	birbirinin sözünü keserek susmamacasına konuşmak
8	etekleri zil çalmak	çok tatlı konuşmak
9	küplere binmek	kaba konuşmak, küfretmek
10	karnı zil çalmak	gerçekleşmek üzere, olması çok yakın.
11	yerin dibine geçmek	ne söylediğini bilmeden, düşüncesiz, tutarsız konuşmak
12	ağızını bıçak açmamak	bir işe atılırken hiçbir şeyden çekinmemek

Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerin altlarını çiziniz.

Maçta yenilen futbolcuların ağızını bıçak açmıyor.

Oğlunun yalan söylediğini öğrenince küplere bindi.

Sorumluluklarını yerine getirmeyen Ali, öğretmeninin gözünden düştü.

Yeni aldığı kitaba göz gezdirdi.

Tatile gideceğini duyan Ayşe'nin etekleri zil çalıyor.

Kurt, kuzuyu gözüne kestirmiş.

Hastalanınca işi askıya aldı.

Dergi satmak için kapı kapı dolaştı.

İki arkadaş ödevlerini yapmak için baş başa verdiler.

Resimlerde anlatılmak istenilen deyimleri yazınız.

